

Tollbamondás

A bonyhádi gimnázium igazgatóhelyettese és egyik diákja meghívást kapott az Oszakai Egyetemen 2014. április 16-án megrendezett magyar kulturális napra. A kedves invitálás Waseda Mika tanszékvezető professzorasszonytól érkezett, aki hungarológus, s Lotz János- emlékérem kitüntetésben részesült. Ezt az emlékérmeket azoknak a külföldi tanároknak, művészeknek, tudósoknak adják, akik nagyon sokat tesznek a magyar nyelv és kultúra népszerűsítéséért hazájukban. Japánban több egyetemen is tanítanak magyar nyelvet, de mindenütt csak választható nyelvként, fakultatív jelleggel. Az Oszakai Egyetem Idegen Nyelvi Karán azonban az oktatott 25 nyelv közül a magyar is főszakként tanulható. A Magyar Tanszék elsősorban a magyar nyelv tanítására helyezi a hangsúlyt, de a magyar kultúrával és történelemmel is meg kell ismerkedniük a diákoknak.

A magyar kulturális napon a bonyhádi gimnázium igazgatóhelyettese előadást tartott Lotz János életéről és munkásságáról, a tehetséges bonyhádi diáklány pedig bemutatta a Sárköz művészetét, megtanított néhány decsi népdalt, s a program végén táncbálat szerveztek, ahol a csárdás alaplépéseit sajátíthatták el a japán diákok.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára: Waseda Mika

Mondjuk el a diákoknak, hogy Decs egy sárközi falu Tolna megyében, melynek nagyon jelentős a népművészete.

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

A vesszők és bekezdések helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden gyerek végez.

Szövegértés

1. Igaz vagy hamis?

4/

- a) Lotz János egyetlen könyvet írt egész életében. **hamis**
- b) Lotz filmsorozatokot forgatott Stockholmban. **hamis**
- c) Csak az utolsó éveiben taníthatott magyar nyelven. **igaz** (a szöveg szerint)
- d) A nagy mű magyar fordítás lett volna. **hamis**

2. Két idegen szónak nem adtuk meg a jelentését. Következtess a tartalomra, s válaszd ki a megfelelőt a három felkínált lehetőség közül! Húzd alá!

4/

Egyúttal fejezd be a megkezdett mondatokat a szöveg tartalma szerint!

- a) torzó alaktalan, formátlan tárgy
fej és/vagy végtagok nélküli szobor
rendellenes, szabálytalan forma

Arra utal tehát, hogy *életműve hiányos, befejezetlen.*

- b) intenzitás hatékonyság, lendület
ugrás, életszeretet
szándék, szorgalom

Arra utal tehát, hogy *nagyon erősen kihasználta az életet, sok tapasztalatot gyűjtött stb.*

3. Hogyan kapcsolódik az illusztráció a szöveghez? Két elemet nevez meg!

2/

A szerző Lotz János (1), valamint a könyv teljes címe (2) kapcsolódik a szövegben az „Ebből sok részlet papírra került, meg is jelent” – részhez.

4. Érvelj Szépe György állítása mellett és ellene is!

2/

S ha valaki – mint Lotz János – nagyon fiatalon megírja ezt a művet, akkor egész későbbi életében önmagával versenyez.

Mellette szóló érv	Ellene szóló érv
Pl. soha nem tudja meghaladni azt a minőséget, amit az első műve jelentett, annyira eredeti. Vagy nem tud már hozzátenni semmit.	Pl. a kor, a tapasztalatok révén elmélyültebb lesz, kidolgozottabbá válhat ezáltal a műve.

Minden ésszerű érv, ami a szövegismereten nyugszik, elfogadható.

5. Rejtvény

6/

S	Z	Á	M	O	Z
M	O	D	E	L	L
H	A	T	V	A	N
S	V	É	D	Ü	L
U	T	O	L	S	Ó
M	A	G	Y	A	R

1. Amikor valaki felírja az egyest a sorozatra.
2. A tudományos kutatás során alkotják meg.
3. Ennyi évesen halt meg Lotz János.
4. Stockholmi időszakában *így* is taníthatott.
5. Ez a műve nem készült el.
6. Ennek a nyelvnek is kutatója volt Lotz.

Minden jó válasz egy pont.

Mindegyik szóban rejtőzik egy másik magyar szó is (2–4 betűsek). Van olyan, amelyikben több is.

Melyek ezek? Segítségül szürkével jelöljük a megfejtéseket, de nem az összes megoldást (13).

szám, ám, el, hat, van, véd, svéd, ül, tol, só, mag, agy, agyar

9 megtalált szó 1 pont, 10-től 2 pont adható.

2/

Helyesírási feladatok

1. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1–3.) jelöld a helyes sorrendet! 5/

- a) Thököly 3 – Thewrwk 2 – Thészeusz 1
- b) kamasszal 2 – kamaszszerelem 3 – kamaszság 1
- c) kannibál 2 – kannibalizmus 3 – kánikula 1
- d) Veér 1 – vér 3 – ver 2
- e) örsvezető 3 – Örség 1 – Örs vezér 2

Csak akkor adható pont – soronként 1 –, ha hibátlan a számozás!

2. Jelöld aláhúzással azokat a helyeket, ahol hibás az írásjelek használata! 7/

Ej, de ügyetlen vagy.

Henyélt₂ahelyett, hogy tanult volna. VAGY Henyélt, ahelyett₂hogy tanult volna.

Peti, ne szaladj olyan gyorsan!

Hoztam gyümölcsöt, kenyeret, vajat₂stb.

Feri szereti a biológiát, s bár keményen kell tanulnia, mindig ötöst kap.

A tésztába lisztet, vajat₂és tojást tett.

Megnéztük a Mátyás, az igazságos című mesét.

Most pedig, fiúk, kezdjük az edzést!

„Minek nevezzetek?” – kérdi Petőfi azonos című versében.

Ez több₂mint felháborító.

A férjem₂mint rendőr avatkozott az eseményekbe.

Ahány jó megoldás van, annyi pont jár.

3. Írd az alábbi szavak mellé -val/-vel ragos alakjukat! 13/

Kiss-sel

Rátzcal

Kossuthal

almanachhal

Alexszel (Alexszal)

Ivettel

Thökölyvel

Milnével

Thomas Mann-nal

Kodálllyal

Peugeot-val

Shakespeare-rel

Janus Pannoniusszal

4. Pótold a hiányzó j-t vagy ly-t!

13/

vályú, bója, rigolya, ereklye, zsivaj, fojtogatás, sulykol, szilaj, selejtes, muszáj, dölyf, rokolya, gulya

5. Egészítsd ki a híres magyar emberek nevét a hiányzó betűvel vagy betűkkel!

7/

Wesselényi Miklós

Perczel Mór

Eötvös Loránd

Bolyai Farkas

Weöres Sándor

Jókai Mór

Táncsics Mihály

6. Jelöld, hogy milyen magánhangzót kell írni a következő szavakban!

15/

1: rövid mgh.

2: hosszú mgh.

X: rövid is, hosszú is lehet

__ti_cél	2
na_v	1
ár__	X
f__k	X
vide_kamera	1
metaf__ra	1
bölcs__de	2
ir__gy	1
el_l	X
mind_g	1
kult_rális	1
b__ntetés	1
h__rok	X
ny__rbál	1
h__szan	2